

REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E FINANCEVE

EKONOMIA DHE BUXHETI

ECONOMY AND BUDGET

TETOR - OCTOBER

TIRANE, 2004

Raporti Mujor

Tetor 2004

Personi i kontaktit: Luiza JANO
Telefon: ++355 4 258437
E-mail: macro.director@minfin.gov.al

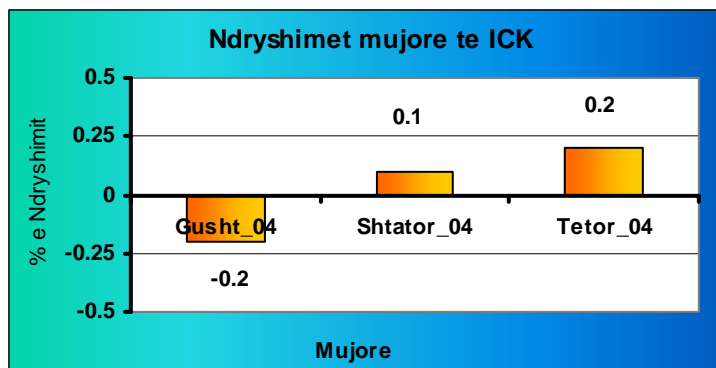
PERMBAJTJA

1. VECORITE KRYESORE.....	4
2. TIPARE TË TABELAVE SPECIFIKE.....	6
a. IÇK DHE TREGUES TË TJERË.....	8
b. SEKTORI FISKAL*.....	11
c. SEKTORI I JASHEM.....	13
d. SEKTORI MONETAR.....	14
3. TABELAT MBËSHETËSE	
a. Indeksi i Çmimeve të Konsumit	
b. Kursi i këmbimit	
c. Buxheti i konsoliduar	
d. Shpenzimet institucionale	
e. Shpenzimet sipas funksionit	
f. Investimet	
g. Të ardhurat sipas burimeve	
h. Të ardhurat sipas klasifikimit ekonomik	
i. Financimi i defiçitit	
j. Mjete valutore neto	
k. Krediti i brendshëm	
l. Oferta e parasë	
m. Depozitat sipas burimeve	

*Të dhënat e sektorit fiskal janë të dhëna paraprake
Fiscal sector data are preliminary data.

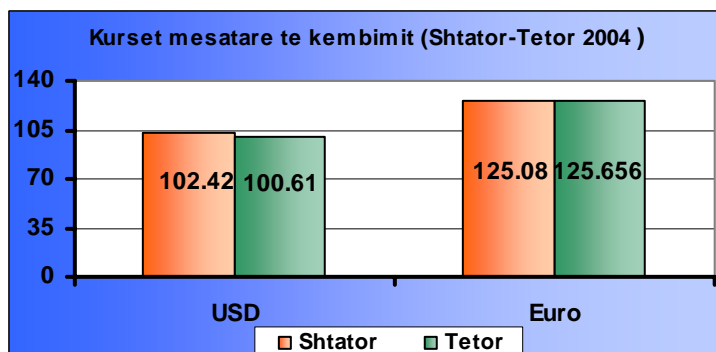
1. VECORITE KRYESORE :

- ❖ **Indeksi i çmimeve te konsumit** ne muajin Tetor 2004, arriti ne 103.55 perqind duke shenuar nje rritje prej 0.2 përqind, pas rritjes me 0.1 perqind dhe uljes me 0.2 perqind, perkatesisht ne muajt shtator dhe gusht. Norma vjetore e inflacionit ne muajin tetor ishte 2.0 perqind, duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise, prej 2 - 4 perqind.

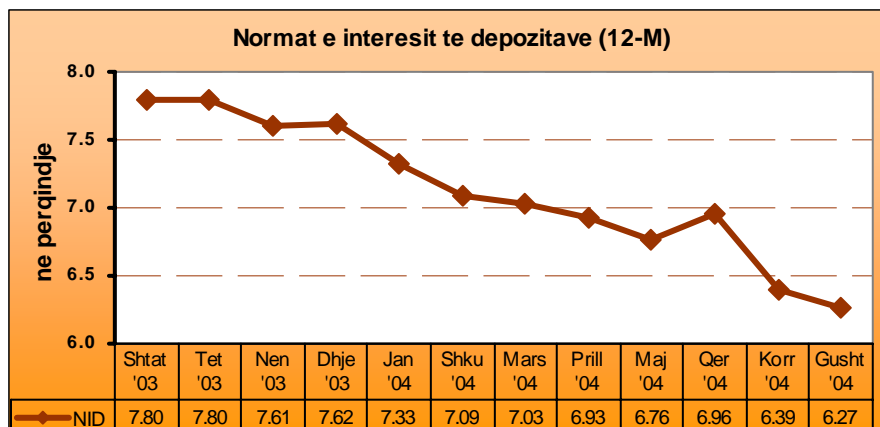
- ❖ **Kursi mesatar i kembimit** per muajin Tetor 2004, ishte:

- 100.61 leke per US Dollar
- 125.65 leke per Euro

Keto reflektojnë një qëndrueshmeri të lehtë pothuajse në të njëjtin nivel të monedhës sone kombetare, Lekut, kundrejt monedhës europiane, dhe një rënie të metejshme të dollarit amerikan krahasuar me muajin shtator 2004. Ky është reflektim i sjelljes së dy monedhave në tregjet ndërkombetare monetare.

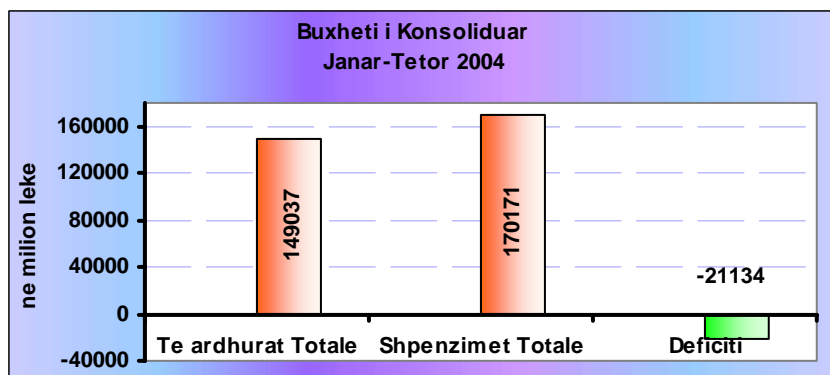
Normat e interesit te depozitave ne leke, kane vazhduar trendin e tyre renes gjate kesaj periudhe te vitit 2004, si pasoje e likuiditetit te tepert ne ekonomi dhe politikave lehtesuese te ndjekura nga BSH. Normat e interesit pritet të vijoje të ulen, në përgjigje të uljes së normës bazë të interesit. Renien me te ndjeshme gjate kesaj periudhe e kane patur normat e interesit te depozitave 12-mujore, me rreth 1.53 perqind, krahasuar me te njejten periudhe te vitit te kaluar. Gjithashtu, renia ka qene e pranishme edhe per depozitat me afat 6 mujor, 3 mujor dhe mujor.

❖ Situata buxhetore

Deri ne fund te muajit Tetor 2004, situata buxhetore, paraqitet si vijon:

1. **Deficiti i pergjithshem** buxhetor arriti ne rreth 21.1 miliarde leke, ose rreth 43.3 perqind e deficitit buxhetor per vitin 2004.
2. **Te ardhurat gjithsej** arrihen ne rreth 149 miliarde leke ose rreth 75.3 perqind e programit vjetor 2004.
3. **Shpenzimet buxhetore** arrihen ne rreth 170.2 miliarde leke, ose rreth 69 perqind e totalit te shpenzimeve buxhetore te planifikuara per gjithe vitin 2004.

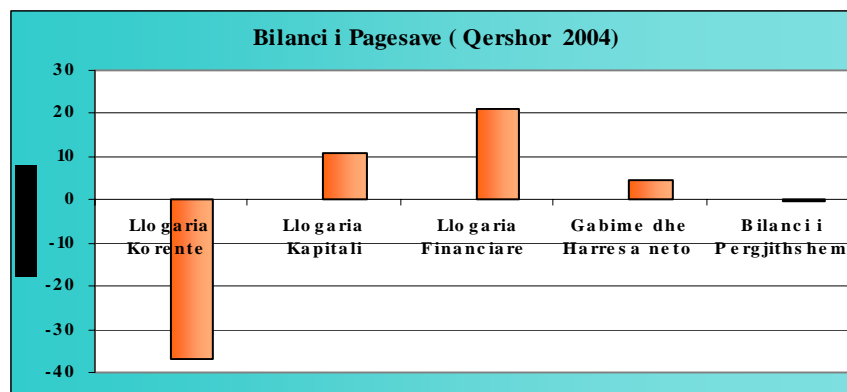

- ❖ **Deficiti i pergjithshem** arriti ne 21.1 miliarde leke nga 27.3 miliarde leke te parashikuar per kete periudhe 10-mujore, pra brenda kufijve te parashikuar, duke perballuar ne kete menyre kryerjen e shpenzimeve ne kohen e duhur.
- ❖ **Të ardhurat gjithsej** arritën në rreth 75 përqind të parashikimit vjetor. Ato përfshijnë:
 - Mbledhjet e te ardhurave tatimore nga administrata e tatimeve dhe doganave në 80 përqind të programimit vjetor;
 - Kontributet për sigurimet shoqërore prej 78 përqind;
 - Të ardhurat jo-tatimore 61 përqind e buxhetit vjetor; dhe
 - Të ardhurat nga pushteti lokal, 75.4 përqind e planifikimit vjetor
- ❖ Megjithëse shpenzimet totale ishin rreth 69 përqind e buxhetit vjetor, **shpenzimet korrente** arriten ne rreth 145.5 miliardë lekë ose rreth 78 përqind e programimit vjetor, pjesërisht si rezultat i shpenzimeve të larta në pagesat e interesit me rreth 79.6 përqind te buxhetit vjetor, te shpenzimeve per sigurimet shoqerore me rreth 82.3 përqind e buxhetit vjetor dhe i shpenzimeve të larta operative dhe te mirembajtjes me rreth 82.6 përqind e buxhetit vjetor

❖ **Bilanci i pagesave**

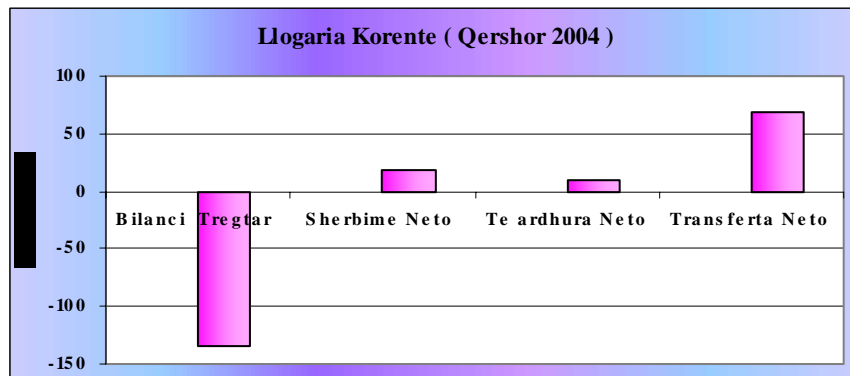
Per muajin Qershor te vitit 2004 rezultoi me nje deficit te pergjithshem prej 0.4 milion \$. Kjo ishte rezultat i nje:

- deficitit te Llogarise Korente, prej 37 milion \$;
- suficitit te Llogarise se Kapitalit, prej 10.9 milion \$;
- suficitit te Llogarise Financiare, prej 21.3 milion \$;
- bilanci pozitiv ne “Gabime dhe Harresa neto“ prej 4.4 milion \$.

❖ Komponentet kyç të deficitit të **Llogarise Korente** prej 37 milion \$ ishin nje:

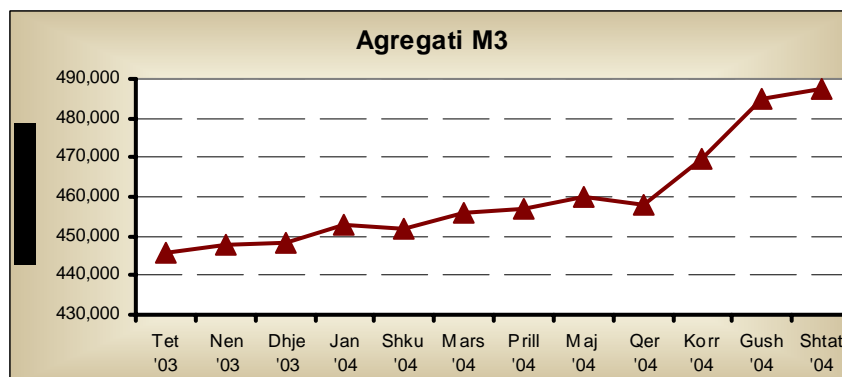
- bilanc tregtar negativ prej 135 milion \$;
- sufiçit prej 18 milion \$ ne bilancin e sherbimeve ;
- suficiti prej 10.5 milion \$ ne bilancin e te ardhurave ;
- suficit prej 69.5 milion \$ ne transfertat/ te ardhurat nga emigrantet.

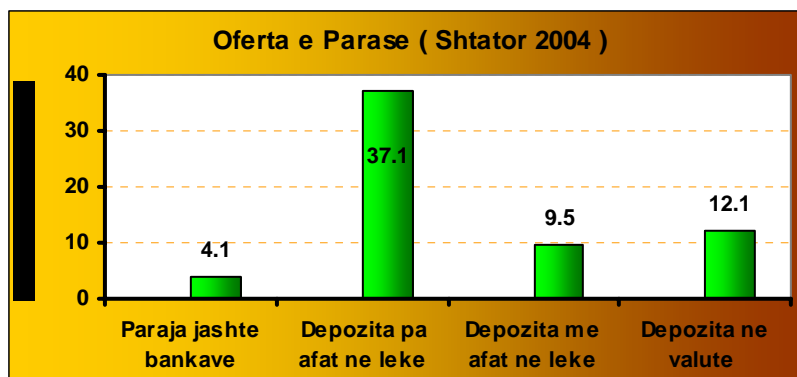
Në **baze kumulative**, në fund të 6-mujorit te pare 2004, bilanci i pagesave rezultoi me sufiçit të përgjithshëm, prej 132.3 milionë \$.

Komponentët kyç ishin:

- deficiiti prej 208.3 milionë \$, në llogarinë korrente,
 - sufiçiti prej 59.8 milionë \$ ne llogarine kapitale,
 - suficiti prej 206.8 milionë \$ në llogarinë financiare,
 - bilanc pozitiv i gabimeve dhe harresave neto prej 74.1 milionë \$.
- ❖ **Oferta totale e parasë**, e matur nga M3 arriti në 487.6 miliardë lekë në fund të muajit shtator, duke shenuar një rritje me rreth 9.9 perqind ne krahasim me te njejten periudhe te vitit te kaluar.

- ❖ Rritja u reflektua në rritjen e **depozitave me afat** ne leke me rreth 9.5 perqind, depozitave ne valute me rreth 13.7 perqind, depozitave pa afat ne leke me rreth 37.1 perqind dhe rritje te parase jashte sistemit me rreth 4.1 perqind, krahasuar me nje vit me pare.

2. TIPARE TE TABELAVE SPECIFIKE:

a. Indeksi i Çmimeve te Konsumit dhe tregues të tjerë:

Indeksi i Çmimeve te Konsumit

Indeksi i Çmimeve te Konsumit gjate muajit tetor shenoi nje rritje prej 0.2 perqind, pas rritjes me 0.1 perqind dhe uljes me 0.2 perqind, perkatesisht ne muajin shtator dhe gusht. Ndryshimet respektive ne te njejtet muaj nje vit me pare ishin 0.2 perqind, 0.7 perqind dhe 0.2 perqind.

Rritja e indeksit te çmimeve te konsumit ne muajin Tetor 2004 prej 0.2 perqind eshte kryesisht rezultat i rritjes se indeksit te grupit “Transport”, me 1.2 perqind. Brenda ketij grupi mund te permendet rritjen e cmimit te karburantit prej 3.5 perqind. Rritje ka pesuar edhe grupi “Veshje dhe kepuce” me 0.9 perqind. Kjo per aresye te ardhjes se sezonit te ri te dimrit. Grupi “Pije alkolike dhe duhan” shenoi gjithashtu nje rritje prej 0.9 perqind, kjo si rezultat kryesisht i rritjes se cmimit te cigareve me 1.4 perqind. Disa grupe te tjera kane pesuar ulje, si grupi “Mobilim, pajisje shtepie dhe mirembajtje shtepie” me -0.2 perqind, “Komunikimi” me -0.1 perqind etj.

Ne muajin tetor, norma vjetore e inflacionit qendroi ne te njejten nivel si nje muaj me pare ne 2.0 perqind, duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise.

Rritjet me te medha vjetore verehen ne grupet “Komunikimi” prej 15.5 perqind, “Sherbimi arsimor” prej 11.4 per qind, “Qera,uje lende djegese dhe energji” me 9.2 perqind.

Ndersa uljet me te medha vjetore verehen ne grupet “Veshje dhe kepuce” me -2.0 perqind dhe “Ushqime pije joalkolike” me -2.2 perqind.

Ndryshimet vjetore te indeksit te çmimeve te konsumit, ne perqindje, per vitet 2003 dhe 2004 paraqiten ne tabelen e meposhtme

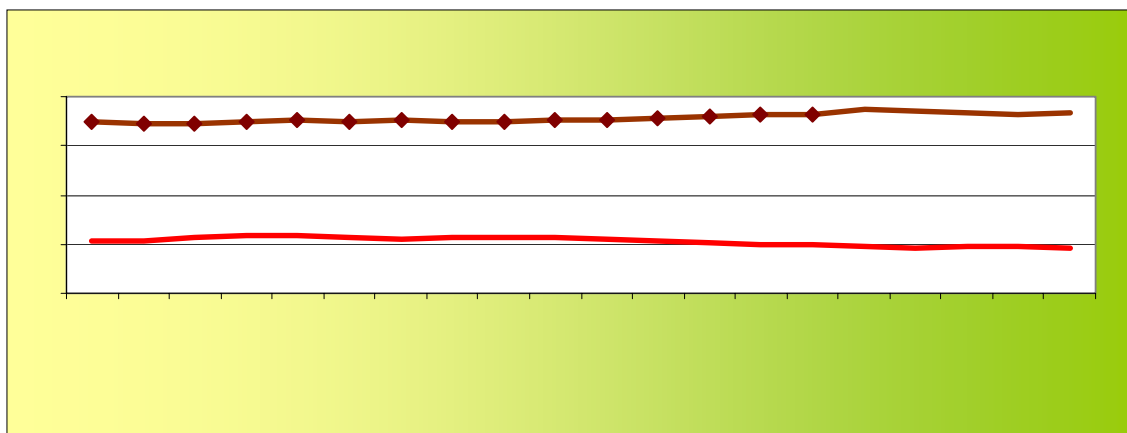
	Jan	Shku	Mars	Prill	Maj	Qer	Korr	Gush	Shta	Tet	Nen	Dhj
2004	3.3	4.4	4.0	3.2	2.6	2.9	3.1	2.7	2.0	2.0		
2003	0.0	1.1	1.4	2.3	2.8	2.6	3.0	3.0	2.7	2.9	3.4	3.3

Kursi mesatar i këmbimit

Gjate muajit **tetor** vihet re nje zhvleresim i metejshe i dollarit amerikan kundrejt monedhes shqiptare ne masen 1.2 perqind, dhe nje forcim i Euros ne masen 1.5 perqind, **kundrejt fillimit te muajit.**

Kursi mesatar i kembimit te lekut me dollarin amerikan, pesoi nje renie te lehte ne muajin tetor, pas nje renie te lehte ne muajin shtator. Ne fund te muajit tetor 2004, ky kurs kembimi arriti vleren 99.32 Lek/USD, krahasuar me mesataren mujore prej 100.61 Lek/USD.

Kursi mesatar i kembimit per Euron arriti ne 125.65 Lek/Euro, ne muajin tetor, duke shenuar nje rritje te lehte prej 0.45 perqind, krahasuar me mesataren prej 125.08 te arritur ne muajin shtator, ndersa ne fund te muajit tetor, nje Euro u kembye me 126.58 Leke.

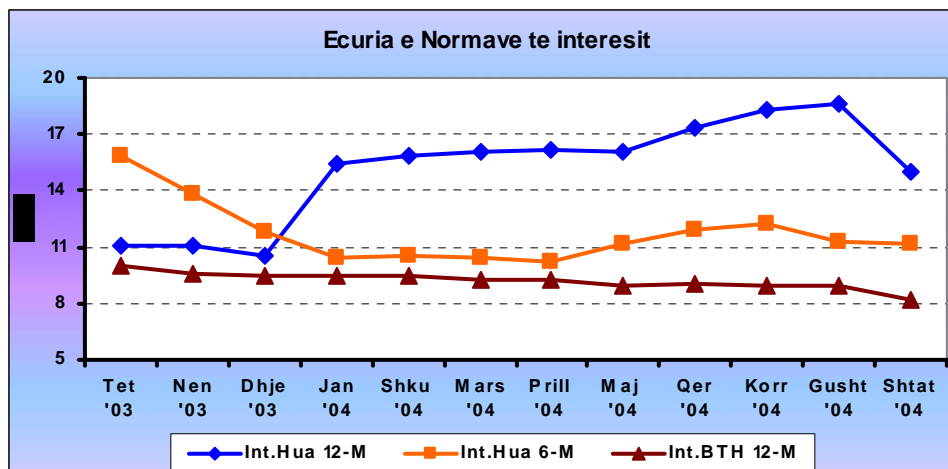
Gjate muajit Tetor 2004 vihet re nje vleresim mesatar i Lekut kundrejt dollarit dhe nje zhvleresim kundrejt Euros. Kursi mesatar i kembimit te lekut me dollarin u ul nga 102.42 Lek/USD ne shtator, ne 100.61 Lek/USD ne muajin tetor, ndersa kursi mesatar i kembimit te lekut me Euron u rrit nga 125.08 Lek/Euro ne 125.65 Lek/Euro ne shtator.

Ne krahasim me muajin tetor te vitit te kaluar rezulton qe monedha shqiptare, eshte vleresuar ndjeshem ndaj dollarit amerikan, ne masen 15.7 perqind dhe rreth 7.7 perqind kundrejt monedhes europiane.

Ndikimin me te madh ne ecurine e kursit te kembimit te dollarit amerikan e ka patur faktori i jashtem. Ne tregjet nderkombetare, kembimi i euros me dollarin amerikan arriti nivelet me te larta historike, 1.299 dollare/euro gje qe ka reflektuar edhe ne tregun tone valutor.

Forcimi i lekut ndaj valutave, gjate muajve te fundit, ka rezultuar dhe nga faktore te brendeshem, sic mund te permendim rritjen e prodhimit te brendeshem bujqesor qe ka ndikuar ne uljen e importeve per keto produkte e per rrjedhoje edhe ne uljen e kerkeses per valute. Niveli i ulet i inflacionit ka ruajtur interesin real per lekun ne nivel te favorshem per ta bere kete monedhe me te preferuar kundrejt te tjerave. Per me teper diferenca positive e kenaqshme midis norms se interesave ne leke dhe atyre ne valute ka ruajtur te larte kerkesen per monedhen vendase.

Interesi i huave 12 mujore ne muajin shtator u ul me rreth 3.55 perqind, duke arritur ne 15.02 perqind nga 18.57 perqind qe ishte nje muaj me pare, ndersa interesi i huase 6-mujore u ul nga 11.27 perqind ne muajin gusht ne 11.20 perqind ne muajin shtator.

Gjate muajit shtator, normat e interesit te Bonove të Thesarit rezultojne me renie te lehte. Keshtu ato me maturim 12 mujor u ulen ne 8.14 perqind nga 8.95 përqind qe ishte gjate muajit gusht, ndersa interesat e bonove te thesarit 6 mujore u ulen nga 8.04 perqind ne 7.28 perqind ndersa ato me maturim tremujor arriten ne 6.21 perqind ne muajin shtator 2004.

b. Sektori Fiskal

Buxheti i Konsoliduar

Ne fund te muajit Tetor, jane mbledhur rreth 149 miliarde leke te ardhura, perkundrejt shpenzimeve te pergjithshme prej 170.1 miliarde leke, qe perfshijne 145.5 miliarde leke ne shpenzime korente dhe 24.7 miliarde leke shpenzime kapitale.

Si rrjedhim, deficitin ishte ne nivelin e 21.1 miliarde leke.

Mbledhja e te ardhurave perben rreth 75% te te ardhurave buxhetore per vitin 2004, ndersa shpenzimet perbejne 69% te buxhetit te planifikuar. Shpenzimet korente jane rreth 78% e planifikimit vjetor, ndersa shpenzimet kapitale jane rreth 45% e ketij planifikimi.

Nga te ardhurat gjithsej, pjesa e te ardhurave te mbledhura nga Drejtoria e Pergjithshme te Tatimeve dhe Doganave eshte rreth 100 miliarde leke (ose rreth 80% e te ardhurave vjetore te planifikuara), te ardhurat e mbledhura nga pushteti vendor 8.6 miliarde leke (75% e te ardhurave vjetore te planifikuara), kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore 26.2 miliarde leke (78% e te ardhurave vjetore te planifikuara), dhe te ardhurat jo-tatimore ne nivelin e 12.7 miliarde leke (61% e te ardhurave vjetore te planifikuara).

Nga totali i shpenzimeve korente prej 145.5 miliarde leke, 38.3 miliarde leke (26.3 %) eshte shpenzuar per personelin, 24.7 miliarde leke (17 %) per interesat, 18.4 miliarde leke (12.6 %) per shpenzime operative dhe mirembajtje, 3.7 miliarde leke (2.6 %) per subvencione, 40.7 miliarde leke (28 %) per shpenzimet e sigurimeve shoqerore dhe 19.6 miliarde leke (13.4%) per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera.

Keto perfaqesojne 75% (shpenzime personeli), 80% (shpenzime per interesat), 83% (shpenzime operative dhe te mirembajtjes), 90% (subvencione), 82% (sigurimet shoqerore), 67% dhe 78% (per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera) perkundrejt buxhetit te planifikuar vjetor.

Shpenzimet kapitale arriten ne rreth 24.6 miliarde leke nga te cilat 67.5 % financim i brendshem, dhe 32.5 % financim i huaj.

Shpenzimet kapitale me financim te brendshem llogariten per kete periudhe ne rreth 54% te buxhetit te parashikuar vjetor, ndersa financimi i huaj eshte vetem 34%.

Deficiti prej 21.1 miliarde leke eshte i barabarte me 43 % te deficitit buxhetor per 2004.

Të ardhurat sipas Burimeve / Klasifikimit Ekonomik

Te ardhurat gjithsej arriten në fund të muajit Tetor 2004 ne rreth 149 miliardë lekë, nga të cilat të ardhurat tatimore ne rreth 134.8 miliardë, grantet 1.5 miliarde dhe të ardhurat jo-tatimore ne rreth 12.7 miliardë;

Nga totali i të ardhurave tatimore, rreth 100 miliardë lekë janë mbledhur nga administrata e doganave dhe e tatimeve, 8.5 miliardë lekë të ardhura nga pushteti lokal dhe 26.2 miliarde leke nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore;

Nga të ardhurat totale të mbledhura deri në fund të Tetorit:

□ TVSH përbënte	47.2 miliardë lekë
□ Tatimi mbi fitimin	13.1 miliardë lekë
□ Taksa doganore	11.0 miliardë lekë
□ Taksat nacionale	8.8 miliardë lekë
□ Akcizat	13 miliardë lekë
□ Transferim fitimi nga Banka e Shqipërisë	3.9 miliardë lekë;

Financimi i Deficitit

Deficiti prej 21.1 miliardë lekë, në fund të Tetorit 2004, ishte 78 përqind me financim të brendshëm dhe 22 përqind me financim të huaj. Te ardhurat nga privatizimi dhe emetimi i bonove të thesarit ishte mjeti kryesor i financimit të brendshëm, ndërsa për financimin e huaj ishin huatë afat gjatë.

c. Sektori i Jashtëm

Bilanci i Pagesave

Tiparet kryesore të bilancit të pagesave për muajin Qershor ishin:

Një deficit i përgjithshëm prej 0.4 milion \$. Kjo ishte rezultat i një:

- deficitin të Llogarisë Korente, prej 37 milion \$;
- suficitin të Llogarisë Kapitale, prej 10.9 milion \$;
- suficitin të Llogarisë Financiare, prej 21.3 milion \$;
- bilancin pozitiv në Gabime dhe Harresa neto“ prej 4.4 milion \$.

Asetet rezervë u rriten me 2 \$ milionë;

Komponentet kryesore të deficitit të Llogarisë Korente prej 37 milion \$ ishin një:

- bilanc tregtar negativ prej 135 milion \$;

- suficit prej 18 milion \$ ne bilancin e sherbimeve ;
- suficit prej 10.5 milion \$ ne bilancin e te ardhurave ;
- suficit prej 69.5 milion \$ ne levizjet e transfertave dhe dergesave.

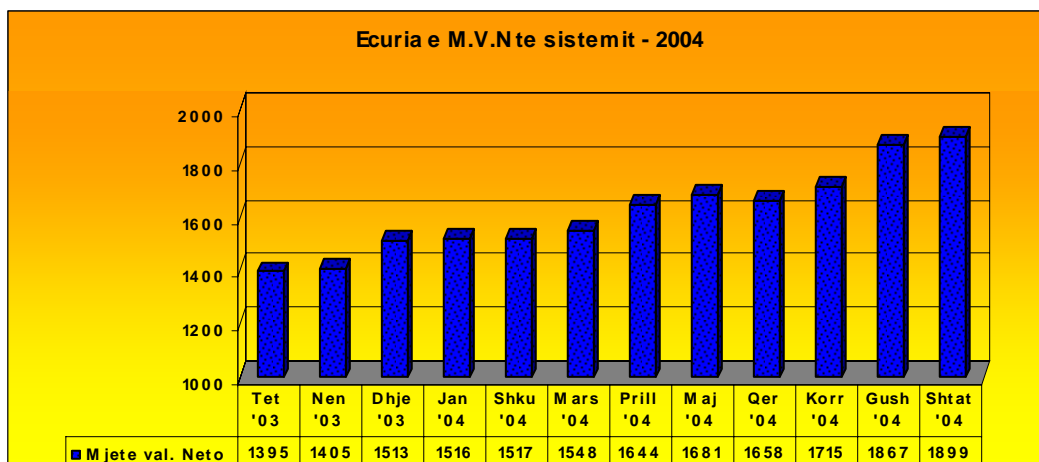
Zërat kryesorë në flukset pozitive në llogarinë kapitale dhe llogarine financiare përfshijnë:

- flukset pozitive të investimeve direkte prej \$20 milionë,
- flukset të investimeve në investimet fizike prej \$0 milionë
- flukset pozitive të kapitaleve të tjera prej \$1.3 milionë.

d. Sektori Monetar

Mjetet Valutore Neto te sistemit bankar

Gjate nentemujorit te 2004, sistemi bankar ka shenuar rritje te mjeteve valutore neto, me rreth 385.5 milione dollare krahasuar me fundin e vitit 2003.

Kjo rritje ka ardhur si pasoje e rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte me rreth 168.9 milione usd, nderkohe qe mjetet valutore neto te B.Sh. jane rritur me 216.7 milione dollare. Pjesa me e madhe e kesaj rritjeje ka ardhur kryesisht nga mbicmimi me 1.9 perqind i euros ndaj dollarit amerikan ne tregun nderkombetar (gje qe ka rritur vleren e investimeve ne euro te shprehura ne dollare amerikane) si edhe nga prania e Bankes se Shqiperise ne tregun valutor ne kahun e blerjes se valutes.

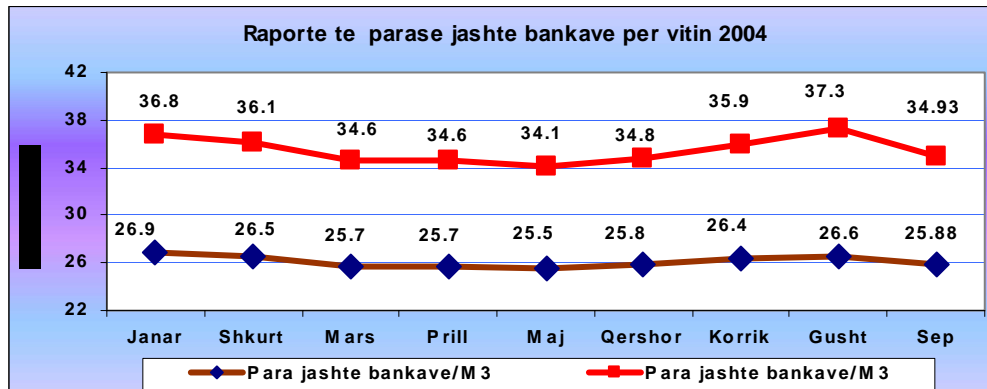
Kredia per ekonomine

Teprica e kredise per ekonomine ne fund te muajit shtator 2004 qendroi ne te njejtin nivel me muajin paraardhes, ne rreth 61 miliard leke. Rritja e teprices se kredise mbeti ne nivelin 10.2 miliarde leke.

Nga struktura e tepricës së kredisë sipas afateve vërehet rritja e peshës së kredive afatmesme dhe afatgjata. Në fund të muajit shtator, teprica e kredisë afatmesme dhe afatgjatë përbënte 66 përqind të tepricës së kredisë gjithsej. Teprica e kredisë sipas monedhave vazhdon të mbizotërohet nga kredia në valutë, duke përbere 83 përqind të totalit të teprices se kredise.

Oferta e Parasë

Oferta e parasë (e matur me M3), kapi shifren rreth 487.6 miliardë lekë në fund të muajit shtator duke shënuar një rritje prej 0.5 përqind krahasuar me një muaj më parë, ndërsa rritja vjetore e këtij treguesi ishte 9.9 përqind. Kontributin kryesor në këtë rritje e kanë dhënë depozitat në leke, të cilat kanë pësuar një rritje mujore me 4.3 miliardë leke ndërkohë që niveli i parase jashtë bankave është ulur me 2.6 miliardë leke. Depozitat në valute paraqesin një rritje prej 0.8 miliardë leke.

Raporti i parase jashte bankave ndaj ofertes monetare, gjate muajit shtator kapi shifren 25.9 përqind, duke qene 0.7 pike përqindje më ulët krahasuar me një muaj më parë. Raporti i parase jashte bankave me depozitat në muajin shtator arriti shifren 34.9 përqind, duke shënuar një rritje prej 2.4 përqind krahasuar me muajin e kaluar.

Depozitat në leke si përbërësi kryesor i ofertes monetare, kanë pësuar një rritje vjetore prej 12.1 përqind, ose rreth 1.8 përqind krahasuar me një muaj më parë.

Depozitat në valutë, kanë shfaqur një rritje vjetore të njëjtte me depozitat në leke me rreth 12.1 përqind. Ecuria e depozitave në valute është ndikuar në një masë të madhe nga

zhvillimet ne kursin e kembimit, me prirjen historike të depozitave në këtë muaj. Rritja e ofertës së valutës së huaj gjatë sezonit turistik, ka ndikuar drejtpërdrejt rritjen e depozitave në valutë.

Depozitat sipas Burimeve

Kjo tabelë tregon përbërjen e depozitave të cilat kontribuojnë në përkufizimet e ndryshme të ofertës së parasë (Tabela 14) sipas llojit të depozituesve.

Një shqyrtim i tabelës tregon se gjatë tetemujorit 2004:

- Sektori privat ishte burim i rëndësishëm i depozitave pa afat në leke (rreth 48.5 përqind) ndjekur nga ndermarjet jofinanciare publike (rreth 22.5 përqind) dhe individët me 21.9 përqind.
- Sektori privat si edhe individët ishin gjithashtu burimi më i rëndësishëm i depozitave pa afat në monedhe të huaj, perkatesisht me rreth 43.9 përqind dhe 43.5 përqind, me një diferencë midis tyre për muajin Gusht vetëm prej 0.4 pike përqindjeje.
- Familjarët ishin dukshëm burimi më i rëndësishëm i depozitave me afat në lekë (95.6 përqind e totalit) dhe depozitave me afat në monedhe të huaj (me 92.1 përqind e totalit të depozitave;
- Në përgjithësi, familjarët përbëjnë pjesën më të madhe (rreth 83.2 përqind) të depozitave totale prej 356 miliardë lekësh në muajin gusht 2004. Ata ndiqen nga sektori privat (11.3 përqind), ndërmarrjet publike jo-financiare (4.4 përqind) dhe autoritetet lokale (0.6 përqind). Institucionet financiare kontribuan me 0.4 për qind në totalin e depozitave.
- Gjatë muajit Gusht 2004, krahasuar me një muaj më parë, niveli i përgjithshëm i depozitave u rrit me 10.5 miliardë lekë, si rezultat i rritjes së depozitave me afat në lekë (1.9 miliardë lekë), depozitave pa afat në monedhe të huaj (2.2 miliardë leke), depozitave pa afat në leke (2.1 miliardë leke) dhe rritja e depozitave me afat në valute (4.3 miliardë leke).
- Depozitat pa afat në valute të familjeve pesuan një rritje prej rreth 1 miliardë leke, ndërsa depozitat me afat në valute të familjeve gjatë muajit gusht u rritën me rreth 3.6 miliardë leke

Ne menyre grafike, kontributi i sektoreve ndaj totalit te depozitave paraqitet:

